

TILANNEARVIO ASIAKASTYÖN
PERUSTANA JA
VAIKUTTAVUUDEN ARVIOINNIN
VÄLINEENÄ

Pekka Borg
Helsingin Sosiaalivirasto
Kuopio 29.9.2006

TILANNEARVION MÄÄRITELMÄ HELSINGIN SOSIAALIVIRASTOSSA

Tilannearvioinnilla tarkoitetaan yhdessä asiakkaan kanssa tehtyä, hänen elämäntilanteensa ja olosuhteittensa kokonaisjäsenystä, jossa erityisesti kiinnitetään huomiota asiakkaan vahvuuksiin, ongelmiin ja toimintaympäristöihin. Tilannearvio on asiakastyössä tavoitteenasettelun, interventioiden suunnittelun ja suunnitelman tekemisen perusta.

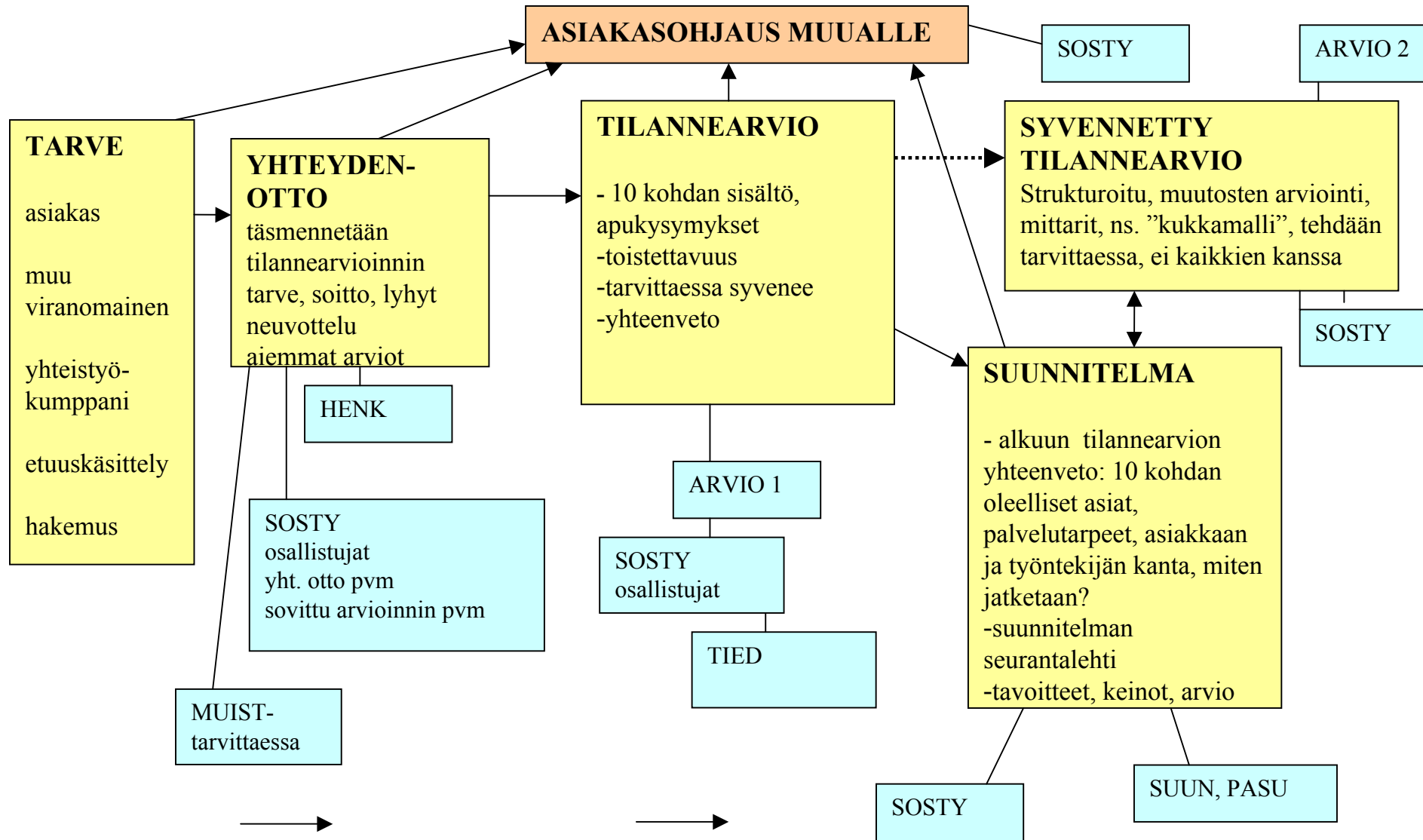
Toistetun tilannearvion avulla saadaan tietoja asiakkaan tilanteesta tapahtuneista muutoksista ja sitä voidaan hyödyntää vaikuttavuuden arvioinnissa.

TILANNEARVIOINNIN MÄÄRITELMÄ (ASSESSMENT)

Tilannearviointi sisältää tiedon keräämisen ja sen muotoilun yhtenäiseksi kuvaksi asiakkaasta ja hänen olosuhteistaan. Tilannearviot sisältävät päätelmämme asiakkaiden ongelmien luonteesta ja syistä ja siten ne ovat perustana koko työskentelyllemme asiakkaan kanssa – tavoitteille joita asetamme, toimenpiteille joita toteutamme ja muutoksille jota evaluoimme.

Dean H. Hepworth, Ronald H. Rooney and Jo Ann Larsen:
Direct social work practice: Theory and skills (2002) Pacific Grove, CA:Brooks/Cole Publishing, p. 187

SOSIAALIASEMIEN TILANNEARVIOPROSESSI - LUONNOS 17.3.2006 /LL & PB

PALVELUT & TOIMINNAT – KOKO PROSESSIN AJAN

Elämänaalueet

JOHDANTO

1. PERHE JA IHMISSUHTEET

2. ASUMINEN

3. KOULUTUS

4. TYÖ

5. TALOUS

6. TERVEYS

7. PÄIHTEIDEN KÄYTTÖ

8. ARKIELÄMÄ JA VAPAA-AIKA

9. MUUT TIEDOT

YHTEENVETO

TILANNEARVIOINTIA ERI TASOILLA

- On erilaisia asiakasprosesseja, joten tilannearviointia tehdään prosessin tarpeita mukailten
- Yhteydenottovaiheessa esim. puhelimitse nopeaa asiakkaan tilanteen kartoitusta, palveluun ohjaamisen näkökulmasta
- Varsinainen sosiaalityön työskentelyn pohjaksi perusteellinen asiakkaan kanssa tehty tilannearvio
- Toistuvat tilannearvioinnit työskentelyprosessin kuluessa, vaikuttavuuden arviointi

SEKÄ MÄÄRÄLLISTÄ ETTÄ LAADULLISTA TIETOA

- Tilannearvio asiakastyön välineenä on ennen kaikkea selkeäsanaisesti kirjoitettu, mahdollisimman yhteinen näkemys
- Sanallinen arvio ei kuitenkaan tuota vertailukelpoisessa muodossa vaikuttavuustietoa
- Vaikuttavuuden arviointiin tarvitaan myös kvantitatiivista tulostamista
- Laadullisen ja määrällisen tiedon yhdistäminen tuottaa syvällisintä tietoa siitä, mikä vaikutuksia selittää

TILANNEARVIO PÄIHTEET

Päihteiden käyttö viimeisen puolen vuoden aikana

1. Alkoholi	4 Ei lainkaan	3 Vähäistä	2 Melko runsasta	1 Huolestuttavan runsasta
2. Lääkkeet	4 Ei lainkaan	3 Vähäistä	2 Melko runsasta	1 Huolestuttavan runsasta
3. Huumeet	4 Ei lainkaan	3 Vähäistä	2 Melko runsasta	1 Huolestuttavan runsasta
3. Muu päihde	4 Ei lainkaan	3 Vähäistä	2 Melko runsasta	1 Huolestuttavan runsasta

Onko sinusta tuntunut viimeksi kuluneen puolen vuoden aikana, että päihteiden käyttösi on vaikuttanut kielteisesti

1. työhön tai opiskeluun	2 Ei	1 Kyllä
2. terveyteen	2 Ei	1 Kyllä
3. talouteen	2 Ei	1 Kyllä
4. asumiseen	2 Ei	1 Kyllä
5. ihmissuhteisiin	2 Ei	1 Kyllä
6. arkielämään ja vapaa-aikaan	2 Ei	1 Kyllä

Haluatko muutosta päihteiden käyttöösi?

- 3 Haluan lopettaa päihteiden käytön
- 2 Haluan vähentää päihteiden käyttöä
- 1 En koe tarvetta muutokseen

Jos haluat lopettaa tai vähentää päihteiden käyttöä, tarvitsetko tukea?

- 3 On jo hoitosuhde, koodi ____ (taustavalikosta hoitopaikat)
- 2 Haluan hakeutua hoitoon
- 1 Lopetan tai vähennän päihteidenkäyttöä omatoimisesti ilman hoitosuhdetta

HAAGAN REALISTISEN
TAPAUSKOHTAISEN ARVIOINNIN
PROJEKTI

ESIMERKKEJÄ
TILANNEARVIOSTA SAATAVISTA
TIEDOISTA

Vaikeuksia vuokran maksamisessa

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Kyllä	12	30,0	30,0	30,0
	Ei	28	70,0	70,0	100,0
	Total	40	100,0	100,0	

Varoituksia häiritsevistä asumisesta

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Kyllä	6	15,0	15,0	15,0
	Ei	34	85,0	85,0	100,0
	Total	40	100,0	100,0	

Työnhaku viimeisen kuukauden aikana

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ei hakenut töitä	11	27,5	36,7	36,7
	Ei jättänyt työpaikkahakemuksia, mutta seurannut työvoimatoimistosta	4	10,0	13,3	50,0
	Hakenut 1-2 työpaikkaa	5	12,5	16,7	66,7
	Hakenut useampaa työpaikkaa	10	25,0	33,3	100,0
	Total	30	75,0	100,0	
Missing	System	10	25,0		
Total		40	100,0		

Asiakkaan arvio rahankäytöstään

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Ei hallinnassa	4	10,0	10,0	10,0
Ongelmia ajoittain	12	30,0	30,0	40,0
On hallinnassa	24	60,0	60,0	100,0
Total	40	100,0	100,0	

Velkoja

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
On	33	82,5	82,5	82,5
Ei	7	17,5	17,5	100,0
Total	40	100,0	100,0	

Hoitosuhde psyykkisen terveyden hoitamiseksi

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
On	15	37,5	37,5	37,5
Ei	25	62,5	62,5	100,0
Total	40	100,0	100,0	

		Omasta terveydestään huolehtiminen			Total
		Ei juurikaan	Jonkin verran	Riittävästi	
Psyykkisiä terveysongelmia	On	2 12,5%	9 56,3%	5 31,3%	16 100,0%
	Ei	1 4,5%	6 27,3%	15 68,2%	22 100,0%
Total		3 7,9%	15 39,5%	20 52,6%	38 100,0%

Alkoholi

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Huolestuttavan runsasta	1	2,5	2,5	2,5
Melko runsasta	10	25,0	25,0	27,5
Vähäistä	18	45,0	45,0	72,5
Ei lainkaan	11	27,5	27,5	100,0
Total	40	100,0	100,0	

Kuinka usein vuoden aikana et voinu lopettaa juomista

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Päivittäin tai lähes päivittäin	4	10,0	10,8	10,8
	Kerran kuukaudessa	4	10,0	10,8	21,6
	Harvemmin kuin kerran kuukaudessa	3	7,5	8,1	29,7
	Ei kertaakaan	26	65,0	70,3	100,0
	Total	37	92,5	100,0	
Missing	System	3	7,5		
Total		40	100,0		

Käyttävätkö kaverisi runsaasti päihteitä * Onko tuntunut, että juominen vaikuttaa työhön Crosstabulation

		Onko tuntunut, että juominen vaikuttaa työhön		Total
		Kyllä	Ei	
Käyttävätkö kaverisi runsaasti päihteitä	Kukaan kavereista ei käytä	0 0,0%	7 100,0%	7 100,0%
	Useimmat eivät käytä	3 18,8%	13 81,3%	16 100,0%
	Muutammat eivät käytä	2 25,0%	6 75,0%	8 100,0%
	Kaikki käyttävät	3 75,0%	1 25,0%	4 100,0%
Total		8 22,9%	27 77,1%	35 100,0%

	Yhteisymmärrys työskentelyn tavoitteista			Total
	Ei	Osittain	On	
^a Asikkaan näkemys muutosalueesta asuminen	0 ,0%	2 66,7%	1 33,3%	3
Asikkaan näkemys muutosalueesta koulutus ja työ	0 ,0%	6 54,5%	5 45,5%	11
Asikkaan näkemys muutosalueesta perusturva ja talous	0 ,0%	1 20,0%	4 80,0%	5
Asikkaan näkemys muutosalueesta terveys	0 ,0%	1 20,0%	4 80,0%	5
Asikkaan näkemys muutosalueesta päihteet	0 ,0%	3 75,0%	1 25,0%	4
Asikkaan näkemys muutosalueesta arkielämän sujuvuus	1 100,0%	0 ,0%	0 ,0%	1
Asikkaan näkemys muutosalueesta itsetunto	0 ,0%	1 50,0%	1 50,0%	2
Total	1	14	16	31

Percentages and totals are based on respondents.

a. Dichotomy group tabulated at value 1.